

Bohoslužba 19. február 2023

Modlitba zo srdca

Piesne: 151 322 393 285 **Susp.:** Ž 51,17-19 **Náreky** 3,22-24 **Iz** 64,5-8

Suma ev.: 1Jn 3,19-21 „Podľa toho spoznáme, že sme z pravdy a upokojíme si pred ním srdce; lebo ak nás srdce obviňuje, Boh je väčší ako naše srdce a vie všetko. Milovaní, ak nás srdce neobviňuje, máme istotu v Bohu.“

Lekcia: Lk 18,9-14 - Farizej a mýtnik

⁹ Tým, čo boli presvedčení, že sú spravodliví a ostatnými pohrdali, povedal toto podobenstvo: ¹⁰ „Dvaja muži vošli do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. ¹¹ Farizej stál a takto sa v duchu modlil: ‚Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví, cudzoložníci alebo ako tento mýtnik.‘ ¹² Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo získam. ¹³ Mýtnik však stál v diaľke a neodvážil sa ani len oči zdvihnúť k nebu, bil sa do prs a hovoril: ‚Bože, buď milostivý mne hriešnemu.‘ ¹⁴ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a tamten nie. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.“

Modlime sa:

Otče náš nebeský, ďakujeme za miesto, čas a príležitosť, že môžeme predstúpiť pred Teba tak ako sme, bez pretváranky, pokrytectva a strachu. Vieš, z akých životných situácií prichádzame, čo nás sem priviedlo. Vieš, po čom túžime, čo postrádame a aké bremená nás ťažia. Vyznávame Ti svoju biedu a slabosť, svoje zlyhania a sklamanie, svoje previnenia a zanedbania. Prosíme, prijmi naše pokánie a daj, aby sme dospeli k poznaniu a prijatiu Tvojho odpustenia pre Pána Ježiša Krista.

Vidíme, koľko je okolo nás biedy a utrpenia, ako si nezaslúžime, že si nás od toľkého zlého ochránil – no predsa často reptáme a sa sťažujeme. Daj nám uzrieť mnohoraké dôvody na vďaku a chválu, ktoré sme si doposiaľ nevšimli alebo neuvedomili. Pomôž nám čerpať aj z týchto poznání presvedčenie o Tvojej nepretržitej láske a štedrosti k nám.

Nech je nám Tvoje slovo potechou a posilou v našich duchovných zápasoch. Pozdvihni, usmerni a nasycuj nás tak, aby sme sa vo viere potvrdili. A to aj tým, že nám dáš poznať naše omyly a chyby. Prosíme, nech príklad Pána Ježiša Krista nás vedie a inšpiruje k tomu, aby sme žili v dôvere a poslušnosti Tebe. Buď naším útočiskom. Prosíme, Duchom svojím nám priblíž i dnešnú zvesť Tvojho slova, aby nám bolo požehnaním, o čom s nami chceš teraz hovoriť. *Amen*

„Bože, buď milostivý mne hriešnemu“.

(Lk 18,13)

Milí Bratia a milé Sestry!

Toto podobenstvo je vzaté skutočne zo života. Je to príkladný príbeh o tom, ako rôzne môžu ľudia pristupovať k modlitbe resp. pristupovať na modlitbách k Bohu. Nebolo to tak len v Ježišovej dobe, ale dodnes tomu tak je. Otázkou len zostáva, či a kde sa uvidíme, kde sa nájdeme v tomto podobenstve? Či rozpoznáme, že hovorí aj o nás a je aj pre nás?

„Dvaja muži vošli do chrámu modliť sa.“ Z pokračovania je jasné: aj tu platí ako sa hovorí, že keď dvaja robia to isté, nie je to to isté. Vždy záleží na tom, ako to robia. Ako keď dve ženy napiekli koláč podľa toho istého receptu. Ale jeden bol oveľa lepší, vydarenejší. Prečo, v čom bol ten rozdiel? Tí, čo ich poznali a z neho jedli, hovorili, že preto, lebo tá ho piekla srdcom.

Títo muži sa modlia. Aký veľký rozdiel je však medzi nimi! Nielen pre ich odlišné postavenie v spoločnosti – za to môžu nielen oni, ani tento stav nemajú celkom v moci zmeniť. Ten zásadný rozdiel je práve v tom, že obidvaja sa modlia, ale ako rôzne. Ako rôzne vidia seba samých, ako rôzne predstupujú pred Boha a predkladajú Mu svoje modlitby! Aké rôzne je aj ich prijatie u Hospodina! Trochu mi to pripomína, keď predstúpil pred Hospodina Kain a Ábel. Obidvaja obetovali, obidvaja prinášali z toho, čo sa im urodilo resp. narodilo, ale nie takým istým srdcom. A jedna obeť bola Bohu milá, avšak v druhej nemal záľubu. Tá nebola zo srdca, z pokory a z vďačnosti.

Niečoho podobného sme aj tu svedkami. Prichádza farizej. Postaví sa pred Hospodina a v duchu sa modlí. Začiatok modlitby sa zdá byť skutočne príkladný – veď ďakuje! Veď koľkokrát z našich modlitieb chýba práve vďaka, keď predkladáme len svoje nekonečné želania, žiadosti, prosby... Avšak...

Ako čítame príbeh ďalej, radosť nás hneď prejde. Veď on neďakuje za Božie dary, vedenie, ochranu, milosť atď.! Ale za to, že nie je ako ostatní ľudia. Že on je iný, lepší, Boh môže byť na neho pyšný... V istom zmysle by aj mohla byť namieste táto vďaka. Napríklad, obyčajne v duchu trochu s istým odporom alebo odmietavo hľadíme na ľudí, ktorých vidíme niekde na periférii spoločnosti; niekedy vyzerajú a aj sa správajú odporne. Nevieme však, aká bola ich cesta, život, ako sa dostali na dno. Máme na nich svoj názor, dávame im za vinu to, čo by sa nám určite nemohlo stať.

Bratia a Sestry! Ja však sa často zamyslím nad tým, že kludne by som mohla v takej situácii byť aj ja, ak by sa okolnosti môjho života boli vyvíjali inakšie, ak by mi Boh nedal také rodinné a zborové zázemie, proste také okolnosti a podmienky života, ktoré mi zabránili zablúdiť a sa zatúlať. Nie je to samozrejmé, ak niekto mohol žiť, vyrastať a zostať v triezvom a usporiadanom vedení života, nad to ešte aj vo viere v Pána Ježiša Krista.

Preto je namieste ďakovať so zahanbením, že síce nie som o nič lepšia, ako tamten druhý, ale bola to **jedine milosť Božia**, že ochránil môj život od takýchto hlbok a nezdieľam osud aký má on. Preto ani nemám dôvod ho odsudzovať a lámať nad ním palicu. Pre týchto ľudí Ježiš tak isto zomrel ako za mňa, nie sú o nič menej cenní. Ak si to niekto uvedomí, s takouto vďakou v srdci už vie byť empatickejší

a nápomocný tým, ktorí sú na tom napr. sociálne najhoršie. Je tu otázka, či nie je sčasti aj **absencia tejto vd'aky** dôvodom k znevažovaniu kresťanstva spoločnosťou? Či nie preto sú často kresťania upodozrievaní z pokrytectva?

Vidíme však, že slová vd'aky z úst farizeja nie sú z takéhoto poznania. On hovorí: „Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodliví, cudzoložníci alebo ako tento mýtnik“. Že nie som ako ostatní ľudia – ktorými opovrhne, ktorí sú v jeho očiach všetci tí najhorší, avšak on je v poriadku. Z jeho slov vyžaruje pohrdanie a vyvyšovanie sa nad ostatných. On sa s nimi porovnáva, obviňuje ich a zatracuje pred Hospodinom. Vlastne obviňuje a súdi ostatných ľudí okrem seba.

Aby svoju mimoriadnosť zdôraznil, farizej sa odvoláva na to, že plní zákon nad sto percent: poctivo odvádza desiatky a dokonca sa postí nielen raz do týždňa (aj to bolo v podstate len ľudské nariadenie, nie Božie), ale dvakrát.

A čo ďalej? Nič! Nemá čo povedať, vyznať, nemá o čo prosiť, za čo ďakovať - vychválil sa a tým jeho modlitba, predstúpenie pred Hospodina skončila. Aká je to bieda! Samospravodlivo prichádzať a tak aj odchádzať, bez toho, aby prežíval Božiu blízkosť, že sa k nemu skloní, že mu udeľuje svoju milosť.

Druhý modlitebník nášho podobenstva prichádza úplne inakšie. Je to mýtnik, colník, čiže človek, akými ostatní pohrdali. Ich remeslo sa pokladalo za zradu voči izraelskému ľudu aj voči Bohu. Korenilo často v bažení po peniazoch. Takýto človek sa vôbec odváži vstúpiť do chrámu? Odváži sa. Pretože farcha jeho hriechov je tak veľká, že nikam inam ísť nemôže, len pred Hospodina. Ani nemá odvahu predstúpiť pred Neho, ani len oči zdvihnúť. Nie je toho hoden. Zostáva v diaľke. Bije sa do prs – čo je znak hlbokého pokánia – a hovorí: *Bože, buď milostivý mne hriešnemu.*

Bratia a Sestry! Isteže to nie je regulárna modlitba, ale je zo srdca a úprimná. Taký je jeho stav a to netají, nerobí žiadnu kozmetickú úpravu na tomto obsahu, ale vylieva svoje srdce pred Hospodinom. Nepotrebuje nič pomenovať, však On ho pozná. Odzníe jediná veta – avšak so srdca. V úprimnom hľadaní, v nádeji a vo viere, že ju nehovorí zbytočne ani do vzduchu, pretože teraz stojí pred Hospodinom, ktorý je milosrdný.

Túto duchovnú rozpoloženosť, tento duševný stav prežíval aj kráľ Dávid, keď vytriezvel po svojom hriechu. Vtedy si uvedomil, ako veľmi sa previnil voči Hospodinovi i voči celému jemu zverenému ľudu svojím smilstvom a krviprelieváním. Avšak vidí z tejto situácie východisko. Cestu, tú jedínú, ktorá bola stále otvorená: „Bože, zmiluj sa nado mnou!“ Prečo sa môže odvážiť pristúpiť pred Neho? Lebo vie, že **Hospodinova láska prevyšuje aj jeho hriech.** Preto „*Skrúšený duch, to je obeta Bohu; skrúšeným a zdruveným srdcom nepohrdaš, Bože*“.

Táto modlitba neodznala nadarmo. Nielen Dávid bol po nej omilostnený. Ale stala sa svedectvom a povzbudením pre každého, kto pod farchou svojich vín hľadá vyprostenie zo svojej biedy. Môže prijať ospravedlnenie z milosti. Môže vstať a odísť iný, než aký pred Neho prišiel. Toto je zázrak modlitby, počas ktorej je modlitebník

skutočne v obecenstve s Bohom. A to prežíval podľa Pána Ježiša aj mýtnik: *Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a tamten nie. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený.*“

A tu vidíme pravdu, ktorú niekto formuloval takto: *Cesta hore vedie smerom dole.* Aby ma Boh mohol pozdvihnúť, musím sa k tomu ponížiť. Aby ma mohol zbaviť viny, musím svoju vinu vyznať. Aby mohol vstúpiť do môjho srdca, musím mu svoje srdce otvoriť. Tak mohol mýtnik odísť domov ospravedlnený (a to skutočne z viery), a nemohol tak odísť farizej. On totiž bol samospravodlivý a nepotreboval ospravedlnenie. Tým jeho predstúpenie pred Boha bolo úplne bez zmyslu a zbytočné.

Milí Bratia milé Sestry! Vynára sa z toho otázka, ako predstupujeme pred Pána? Čo nás pred Neho ženie, aká je naša pokora, aká úprimná je naša vďaka? S akou dôverou Mu predkladáme svoje prosby? Či aj nám nejde skôr o ospravedlnenie sa a ukludnenie svojho svedomia? Určite sme na omyle, keď sa budeme prirovnávať k ľuďom, ktorých považujeme za od seba horších... Máme sa prirovnávať k Tomu, ktorý bol dokonalý – predsa Mu na nás tak veľmi záležalo. Potom uzrieme, ako sme na tom biedne.

A tu sa vraciam k úvodu podobenstva. Totiž Pán Ježiš ho povedal *„tým, čo boli presvedčení, že sú spravodliví a ostatnými pohrdali“.* Povedal im, aby pochopili, a aby sme pochopili aj my, čo je milé a prijateľné Hospodinovi. *„Skrúšený duch, to je obeta Bohu; skrúšeným a zdruveným srdcom nepohrdáš, Bože.“* Ako mýtnik nič nesľuboval, tak ani od nás Pán nečaká sľuby – tými nás obdarí On – ale takúto úprimnosť srdca. Aby sme sa v Jeho prítomnosti úprimne stretli sami so sebou i s Jeho svätosťou a dokonalosťou. Aby po vyznaní sa zo všetkého sme mohli odísť inakšie, ako sme prišli pred Neho – a to ospravedlnení z milosti. **Amen**

Modlime sa:

Ďakujeme, že *„skrúšeným a zdruveným srdcom nepohrdáš, Bože“.* V tom je naša nádej, i keď často sa pretvarujeme, ako by to s nami bolo v poriadku. Odpusť naše pokrytecké správanie, odpusť, ak sa prirovnávame k tým, ktorých považujeme za horších od seba, odpusť, ak naše modlitby sa stanú obvinením či vychvaľovaním, avšak bez pokory a úcty k Tebe.

Vyznal som ti svoj hriech a nezatajil svoju vinu. Povedal som: „Vyznám Hospodinovi svoje priestupky.“ Ty si potom odpustil vinu môjho hriechu. – Ďakujeme, Pane, že túto skúsenosť mohol mať nielen žalmista (32,5), ale môže mať každý, kto pred Teba predstúpi, ako to urobil aj mýtnik. Prosíme preto, uč nás modliť sa, aby naše modlitby boli Tebe milé. Aby naše pobudnutie pred Tvojou tvárou malo za následok zmenu života – a v zmysle Ježišových slov by sme získali ospravedlnenie, a boli zbavení vín. Stojíme o Tvoju milosť, veď ku komu by sme šli? Prosíme Ťa teda, pomôž nám zachovať sa tak, ako si nám to teraz dal pochopiť.

Pane Ježišu, ďakujeme za Tvoj príklad a že nás vedieš k tomu, aby sme sa porovnávali s Tebou, aby sme Teba chceli nasledovať. Ďakujeme za Tvoju pokoru a krotkosť, ktorou si nás stratených prišiel hľadať. Nech Tvoja zachraňujúca láska koná i dnes v srdciach mnohých, ktorí pochopili, že vlastné sily im nestačia na nič.

Prihovárame sa teraz za biednych, ubolených, trpiacich ľudí okolo nás i vo svete; za tých, ktorí stratili nádej, zmysel života, no predsa hľadajú nejakú oporu: pozdvihni ich. Prosíme aj za dnešných mýtnikov a farizejov, za kresťanov vo svete, s ktorými sme tak často nehodní Tvojomenu. Daj nám ducha pokánia a duchovnú obnovu, aby sme sa mohli podobať Tebe a mohli byť na osoh svojmu okoliu. Vypočuj nás pre svoje milosrdenstvo. *Amen.*